& diſtinguuntur ita ſecundum rerumpublicarum formas. Qui autem quibus conducant, & quomodo cõſtitutiones eorum faciendæ ſunt vnà cum poteſtatibus magiſtratuum, & qui ſint hi, manifeſtum erit. dico autem poteſtatem magiſtratus, ceu circa reditus autoritatem habere & circa cuſtodiam. alia enim poteſtatis ſpecies, quemadmodum circa bellum, & circa contractus forenſes.

CAPVT XVI.

Reliquum ex tribus eſt, de iudiciis dicere. Capiendi verò ſunt iſtorũ modis per eandem viam. eſt enim differentia iudiciorum in tribus terminis, ex quibus, & de quibus, & quomodo. Dico autem ex quibus, vtrum ex omnibus vel ex quibuſdam. de quibus, quot ſpecies iudiciorum. quomodo, vtrum per ſortem vel per electionem. Primo igitur diſtinguamus quot ſint iudiciorum ſpecies. Sunt autem octo. Vnum, rationes repoſcere. Alterum, ſi publicè quis cui iniuriatus ſit. Aliud, quot ad ſtatum ciuitatis pertinent. Quartum, ex magiſtratibus & priuatis hominibus, quæcunque circa pœnas verſantur. Quintum, de priuatis contractibus habentibus magnitudinem. At præterea de homicidiis, & peregrinis. Homicidij rurſus ſpecies, ſiue in ipſis iudiciis, ſiue in aliis ex prouidentia fecerit vel inuitus, & quotcunque confitemur quidem facta, ſed deiure controuerſiam facimus. & quòd pro homicidio exulantibus circa reditum ſtatuuntur. vt Athenis dicitur, & quod in Phreati iudicium. Contingunt autem talia & in omni tempore pauca, & in magnis ciuitatibus. De peregrinis autem vna pars eſt, ſi peregrinus contra peregrinum agat: altera, ſi peregrinus contra ciuem. Eſt inſuper vltra hæc omnia, de paruis rebus cognitio, quæ drachmas quinque, aut non excedant, aut parum. oportet enim & de his ius dici: nec incidit in iudiciorum multitudinem. Sed omittamus de his, & de homicidiis & de peregrinis: dicamus autem de ciuilibus, in quibus ſi non rectè iudicetur, ſeditiones ac rerũpublicarũ motus gignũtur. Neceſſe eſt enim vel omnes de omnib. ſupra dictis iudicare electione vel ſorte: vel omnes de omnib. partim ſorte, partim electione: vel de quibuſdam eorũ aliquos, partim ſorte, partim electione aſſumptos. hi ergo modi ſunt quatuor. Totidem alteri, qui ſecundum partem.

A καὶ διῄρηνται κατὰ τὰς πολιτείας οὕτω. τίνα δὲ τίσι συμφέρει, καὶ πῶς δεῖ γίνεσθαι τὰς καταστάσεις ἅμα ταῖς δυνάμεσι τῶν ἀρχῶν, καὶ τίνες εἰσὶν, ἔσται φανερόν· λέγω δὲ δύναμιν ἀρχῆς, οἷον, τὴν κυρίαν τῶν προσόδων, καὶ τὴν κυρίαν τῆς φυλακῆς. ἄλλο γὰρ εἶδος δυνάμεως· οἷον στρατηγίας, καὶ τῆς τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν συμβολαίων κυρίας.

Κεφάλαιον ις.

B Λοιπὸν δὲ τῶν τριῶν τὸ δικαστικὸν, εἰπεῖν. ληπτέον δὲ καὶ τούτων τοὺς τρόπους κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. ἔστι δὲ διαφορὰ τῶν δικαστηρίων ἐν τρισὶν ὅροις· ἐξ ὧν τε, καὶ περὶ ὧν, καὶ πῶς. λέγω δὲ, ἐξ ὧν μὲν, πότερον ἐκ πάντων, ἢ ἐκ τινῶν· περὶ ὧν δὲ, πόσα εἴδη δικαστηρίων· τὸ δὲ πῶς, πότερον κλήρῳ, ἢ αἱρέσει. C πρῶτον οὖν διαιρείσθω, πόσα εἴδη δικαστηρίων. ἔστι δὲ τὸν ἀριθμὸν ὀκτώ. ἓν μὲν, εὐθυντικόν· ἄλλο δὲ, εἴ τίς τι τῶν κοινῶν ἀδικεῖ. ἕτερον, ὅσα εἰς τὴν πολιτείαν φέρει. τέταρτον, καὶ ἄρχουσι καὶ ἰδιώταις, ὅσα περὶ ζημιώσεων ἀμφισβητοῦσι. πέμπτον, τὸ περὶ τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων, καὶ ἐχόντων μέγεθος. καὶ παρὰ ταῦτα, τό τε φονικὸν, D καὶ τὸ ξενικόν. φονικοῦ μὲν οὖν εἴδη, ἄν τ' ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς, ἄν τ' ἐν ἄλλοις· περί τε τῶν ἐκ προνοίας, καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων· καὶ ὅσα μὲν ὁμολογεῖται, ἀμφισβητεῖται δὲ περὶ τοῦ δικαίου. τέταρτον δὲ, ὅσα τοῖς φεύγουσι φόνου, ἐπὶ καθόδῳ ἐπιφέρεται· οἷον Ἀθήνησι λέγεται τὸ ἐν Φρεαττοῖ δικαστήριον. συμβαίνει δὲ τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγα, καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι. E τοῦ δὲ ξενικοῦ, ἓν μὲν ξένοις πρὸς ξένους· ἄλλο, ξένοις πρὸς ἀστούς. ἔτι δὲ παρὰ πάντα ταῦτα περὶ τῶν μικρῶν συναλλαγμάτων, ὅσα δραχμιαῖα, καὶ πεντάδραχμα, καὶ μικρῷ πλείονος. δεῖ μὲν γὰρ καὶ περὶ τούτων γίνεσθαι κρίσιν· οὐκ ἐμπίπτει δὲ εἰς δικαστῶν πλῆθος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀφείσθω, καὶ τῶν φονικῶν, F καὶ τῶν ξενικῶν· περὶ δὲ τῶν πολιτικῶν λέγωμεν· περὶ ὧν μὴ γινομένων καλῶς, διαστάσεις γίνονται, καὶ τῶν πολιτειῶν αἱ κινήσεις. ἀνάγκη δ' ἤτοι πάντας περὶ πάντων κρίνειν τῶν διῃρημένων, αἱρέσει, ἢ κλήρῳ. ἢ πάντας περὶ πάντων, τὰ μὲν κλήρῳ, τὰ δ' αἱρέσει· ἢ περὶ ἐνίων τῶν αὐτῶν τοὺς μὲν κληρωτοὺς, τοὺς δ' αἱρετούς. οὗτοι μὲν οὖν οἱ τρόποι τέτταρες τὸν ἀριθμόν. τοσοῦτοι δ' ἕτεροι καὶ οἱ κατὰ μέρος.